

Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava

Fakulta bezpečnostního inženýrství

Katedra požární ochrany a ochrany obyvatelstva

**Zapojení Českého červeného kříže při zvládnutí
mimořádných událostí do Integrovaného
záchranného systému**

Student: Iva Kučerová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Libor Folwarczny, Ph.D.

Studijní obor: Havarijní plánování a krizové řízení

Datum zadání bakalářské práce: 30. 11. 2010

Termín odevzdání bakalářské práce: 15. 4. 2011

Zadání bakalářské práce

Student: **Iva Kučerová**

Studijní program: B3908 Požární ochrana a průmyslová bezpečnost

Studijní obor: 3908R003 Havarijní plánování a krizové řízení

Téma: **Zapojení Českého červeného kříže při zvládání mimořádných situací do integrovaného záchranného systému**
Involvement of Czech Red Cross in the Integrated Rescue System
When Coping with Extraordinary Situations

Zásady pro vypracování:

Cílem bakalářské práce je podání ucelených informací o Českém červeném kříži jako neziskové organizaci, o Humanitárních záchranných jednotkách Českého červeného kříže a především o jejich zapojení do Integrovaného záchranného systému. Práce se bude také zaměřovat na problematiku uvolňování dobrovolníků z práce nebo škol, jejich vzdělávání a přípravu ke zvládání mimořádných událostí v rámci činnosti v Českém červeném kříži.

Seznam doporučené odborné literatury:

- 1) Procházka Zdeněk, „Humanitární pomoc v České republice“ (III. Aktualizované vydání) – příručka, MV – generální ředitelství HZS ČR, Praha 2006, ISBN: 80-86640-53-1
- 2) Kratochvílová D., Smetana M., „Integrovaný záchranný systém a jeho složky“ – skript, Ostravská univerzita, Ostrava 2007, ISBN 978-80-7368-337-5
- 3) Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů
- 4) Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů (krizový zákon)
- 5) Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Libor Folwarczny, Ph.D.**

Datum zadání: 30.11.2010

Datum odevzdání: 15.04.2011

doc. Ing. Vilém Adamec, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Aleš Dudáček
děkan fakulty

Místopřísežné prohlášení:

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci vypracovala samostatně.“

V Ostravě dne 15. 4. 2011

.....
Iva Kučerová

Prohlášení

Prohlašuji, že

- jsem byl/a seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů;
- беру на ве́домі́, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby 1);
- беру на ве́домі́, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava (dále jen VŠB – TUO), dostupná k prezenčnímu nahlédnutí;
- беру на ве́домі́, že VŠB – TUO má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě diplomovou/bakalářskou práci užít v souladu s § 35 odst. 3 2);
- беру на ве́домі́, že podle § 60 3) odst. 1 autorského zákona má právo VŠB – TUO na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- беру на ве́домі́, že podle § 60 3) odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem VŠB – TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB – TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- беру на ве́домі́, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého VŠB – TUO nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- беру на ве́домі́, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Iva Kučerová
Kuničky 54, 679 02

Dne: 15. 4. 2011

Podpis:.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47 Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevýdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

Poděkování:

Děkuji vedoucímu bakalářské práce panu Ing. Liborovi Folwarcznému Ph.D. za rady a pomoc při zpracování bakalářské práce.

Anotace

KUČEROVÁ, I. *Zapojení Českého červeného kříže při zvládání mimořádných událostí do Integrovaného záchranného systému*: bakalářská práce, Ostrava: VŠB – Technická univerzita, Fakulta bezpečnostního inženýrství, 2011.

Bakalářská práce se zabývá zapojením Českého červeného kříže při zvládání mimořádných událostí do integrovaného záchranného systému. Cílem práce je podání ucelených informací o Českém červeném kříži jako neziskové organizaci, o Humanitárních jednotkách Českého červeného kříže a o jejich zapojení do Integrovaného záchranného systému. Práce se zaměřuje také na problematiku uvolňování dobrovolníků ze zaměstnání, jejich školení a přípravu ke zvládání mimořádných událostí.

Klíčová slova: Český červený kříž, Integrovaný záchranný systém, Humanitární jednotky Českého červeného kříže.

Annotation

KUČEROVÁ, I. *Involvement of Czech red cross in the Integrated Rescue System when coping with extraordinary situations*: thesis, Ostrava: VSB – technical university of Ostrava, Faculty of Safety Engineering, 2011.

The Thesis deals with the involvement of Czech Red Cross in Integrated Rescue System when coping with extraordinary situations. Goal is the submussion of comprehensive information about Czech Red Cross as a non-profit organization, the Humanitarin Units of Czech Red Cross and their participation in the Integrated Rescue System. Work is also focusing on issues of release of volunteer workers, their training and preparation for coping to emergency in extraordinary situations.

Key words: Czech Red Cross, Integrated Rescue System, Humanitarian units of Czech Red Cross.

Obsah

1.	Úvod	8
2.	Rešerše	9
3.	Český červený kříž	10
3.1.	Historie Červeného kříže	10
3.2.	Úkoly Českého červeného kříže	12
3.3.	Struktura Českého červeného kříže	13
3.4.	Členové Českého červeného kříže.....	15
3.5.	Prostředky na činnost Českého červeného kříže.....	17
4.	Humanitární jednotky.....	18
4.1.	Humanitární jednotky a Integrovaný záchranný systém	19
4.2.	Struktura a složení humanitárních jednotek	20
4.3.	Školení členů Humanitárních jednotek	23
4.4.	Materiální vybavení.....	25
5.	Uvolňování dobrovolníků Českého červeného kříže	27
6.	Závěr	30
7.	Použitá literatura	31
 Seznamy		33
Seznam příloh		34
Příloha č. 1.....		35
Příloha č. 2.....		36

1. Úvod

Činností člověka se výskyt mimořádných událostí poslední dobou zvyšuje a zvyšují se i škody způsobené v zasažených oblastech. K provádění záchranných a likvidačních prací se využívají především základní složky Integrovaného záchranného systému. Jestliže je mimořádná událost velkého rozsahu, je třeba ke zvládnutí situace povolat i ostatní složky Integrovaného záchranného systému, kam můžeme zařadit i Humanitární jednotky Českého červeného kříže.

Jednotky Českého červeného kříže jsou jednotkami povolávanými v druhé sledu pomoci postiženým občanům. Druhosledovost jednotek je dána především tím, že členství v Českém červeném kříži je dobrovolné a je bez nároku na odměnu. Členové humanitární jednotky, pokud již nejsou studenty, mají své zaměstnání a členství v jednotce je především jejich koníčkem, kterému se věnují po práci.

Členové Humanitárních jednotek Českého červeného kříže jsou školeni a cvičeni v poskytování první pomoci, organizaci a provádění nouzového ubytování a stravování, ale také v poskytování psychosociální péče. Mimo tyto činnosti jsou humanitární jednotky schopny poskytnout součinnost Integrovanému záchrannému systému také při hledání pohřešovaných osob v terénu.

Cílem bakalářské práce je podat ucelené informace o Českém červeném kříži, o Humanitárních jednotkách Českého červeného kříže a především o jejich zapojení do Integrovaného záchranného systému. Práce se bude také zaměřovat na problematiku uvolňování dobrovolníků z práce nebo škol, jejich vzdělávání a přípravu ke zvládnutí mimořádných událostí v rámci činnosti v Českém červeném kříži.

2. Rešerše

- **Úřad Českého červeného kříže:** *Stanovy Českého červeného kříže*, online, 2008, 32 stran, URL <<http://www.cervenykriz.eu/cz/stanovy/stanovy2007.pdf>> [1]
Publikace obsahuje obecná ustanovení o Českém červeném kříži, určuje jeho organizační strukturu a pojednává o majetku Českého červeného kříže.
- **Štorek J., Albert, R.:** *Humanitární jednotky Českého červeného kříže*, vydal Úřad Českého červeného kříže, Praha 2003, 32 stran [11]
Publikace podává informace o systému řízení Českého červeného kříže, o Humanitárních jednotkách, jejich složení, struktuře a školení.
- **Švejnoha J.:** *Červený kříž a červený půlměsíc*, vydal Úřad Českého červeného kříže, Praha 1999, 56 stran [3]
Publikace shrnuje historii Červeného kříže, pojednává o Ženevských úmluvách nebo o základních informacích a principech Červeného kříže a půlměsíce.
- **Zákon č. 239/2000 Sb.,** O integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů v platném znění.
Tento zákon vymezuje integrovaný záchranný systém, stanoví složky integrovaného záchranného systému a jejich působnost, pokud tak nestanoví zvláštní právní předpis, působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu. [10]
- **Procházka, Z.:** *Humanitární pomoc v České republice*, III. aktualizované vydání – příručka, MV – generální ředitelství HZS ČR, Praha 2006, ISBN: 80-86640-53-1, 55 stran, URL <http://www.hzscr.cz/clanek/prirucky.aspx>
Příručka obsahuje vybrané organizace a instituce, které nabízejí humanitární pomoc obyvatelstvu za mimořádných situací. [2]

3. Český červený kříž

„Český červený kříž (dále jen ČČK) je dobrovolnou humanitární společností, která je uznaná vládou České republiky jako jediná organizace Červeného kříže s působností na celém na území České republiky“. [1,2]

„ČČK je národní společností Mezinárodního hnutí Červeného kříže a červeného půlměsíce na území České republiky, která je jako nástupnická společnost pokračovatelkou v tradicích Československého kříže založeného dne 6. 2. 1919, v souladu s ustanoveními Ženevských úmluv je vedena snahou v měřítku národním i mezinárodním předcházet a zmírňovat utrpení, chránit zdraví a úctu k lidské bytosti, podporovat vzájemné porozumění, přátelství a mír mezi národy, přičemž nečiní žádných národnostních, rasových, náboženských, třídních ani politických rozdílů, nestrání znepřátelených stranám a neangažuje se ve sporech politické, náboženské, rasové či ideologické povahy, je nezávislá a základem její činnosti je dobrovolná služba členů zaměřená na poskytování pomoci bez očekávaného zisku, čímž se přihlašuje k základním principům hnutí Červeného kříže, jimiž jsou humanita, nestrannost, neutralita, nezávislost, dobrovolná služba, jednota a světovost – a zavazuje se usilovat o jejich naplňování.“ [1]

3.1. Historie Červeného kříže

Červený kříž byl založen jako dobrovolnická zdravotnická organizace, která poskytovala pomoc osob zraněným ve válce. Základy dobrovolné pomoci založili Florence Nightingalová a Nikolaj Ivanovič Pirogov, kteří se starali o raněné již v období Krymské války (1853-1856). Další významnou osobností, která se zasloužila o vznik Červeného kříže, byl Henri Dunant. Po bitvě u Solferina roku 1859 se staral o raněné vojáky ale jeho pomoc šla mnohem dál. Přemýšlel, jak pomoci raněným vojákům a jak jim poskytnout ochranu. Dozvěděl se také o pomoci, kterou poskytovali Florence Nightingalová a Nikolaj Ivanovič Pirogov, což vedlo k napsání knihy *Vzpomínky na Solferino*, která vyšla roku 1862. [3]

Cílem této knihy bylo „založit ve všech evropských zemích pomocné společnosti za tím účelem, aby ošetřovaly svými dobrovolnými pracovníky válečné raněné bez rozdílu příslušnosti.“ [4]

Henri Dunant rozeslal knihu evropským panovníkům, státníkům a vojevůdcům a navrhoval, aby byla založena mezinárodní dobrovolnická organizace na pomoc raněným vojákům a také aby byla uzavřena dohoda o jejich ochraně. [3]

Za pouhé tři měsíce od vydání knihy Vzpomínky na Solferino byl založen v Ženevě Stálý mezinárodní výbor pro pomoc raněným – nazývaný Výbor pěti. Výbor šířil návrhy obsažené v knize Vzpomínky na Solferino a připravoval svolání mezinárodní konference k péči o raněné vojáky. [3]

Mezinárodní konference se konala v Ženevě ve dnech 26. - 29. října 1863 a byl na ní založen Mezinárodní výbor Červeného kříže. Delegáti šestnácti zemí, kteří se konference zúčastnili, se dohodli, že budou cvičit a připravovat dobrovolné zdravotníky. Na konferenci byla také dohodnuta zásada nedotknutelnosti a neutrality zdravotnického zařízení a personálu označených červeným křížem, který byl přijat jako univerzální znak nově založené organizace. [3]

Během dalších deseti let bylo založeno 22 národních společností Červeného kříže. Dne 5. září 1868 byl založen Vlastenecký pomocný spolek pro království české, které působilo v tehdejší uspořádání v rámci Rakouska - Uherska. Československý červený kříž byl založen roku 1919. Po rozdělení Československa ke dni 31. 12. 1992 byl ČČK uznán Mezinárodním výborem Červeného kříže 26.8.1993 a za člena Mezinárodní federace Červeného kříže a Červeného půlměsíce byl přijat dne 25.10.1993. [3]

Tabulka č. 1: Historie Červeného kříže

1853-1856	Krymská válka	Florence Nightingalová a Nikolaj Ivanovič Pyrogov organizovali dobrovolnou zdravotnickou službu pro raněné vojáky
1862	bitva u Solferina	Henri Dunant pomoc raněným ve válce
1862	knihy Vzpomínky na Solferino	Henri Dunant snaha o založení mezinárodní konference na pomoc raněným
1863	Konference v Ženevě	založen Mezinárodní výbor Červeného kříže
1864	Konference v Ženevě	přijaty Ženevské úmluvy
1868		Vlastenecký pomocný spolek pro království české předchůdce Československého červeného kříže
1919		Československý červený kříž
1993		Český červený kříž

3.2. Úkoly Českého červeného kříže

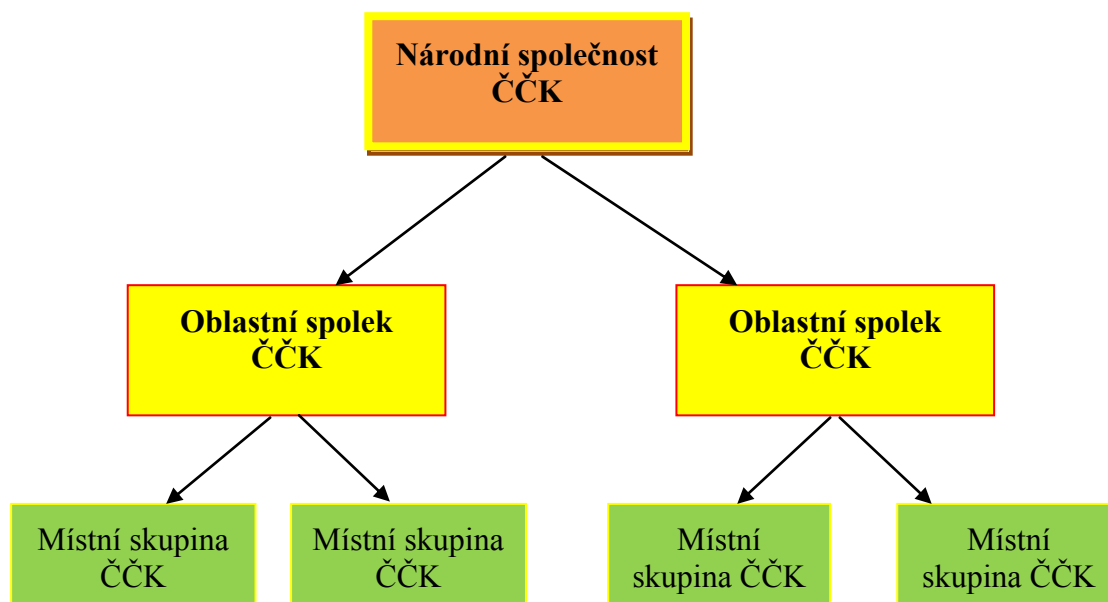
ČČK je státem uznanou národní společností, jejíž postavení je upraveno zákonem.

[5] Na základě tohoto zákona a Stanov plní ČČK [1] zejména tyto úkoly:

- působí jako výlučně uznaná pomocná organizace vojenské zdravotnické služby, zajišťuje výchovu personálu a obyvatelstva pro poskytování humanitární pomoci a první předlékařské pomoci, provádí výcvik, organizaci a registraci dobrovolných sester a ošetřovatelek včetně základního materiálního vybavení a zajišťuje pátrací službu po pohřešovaných [1,5]
- spoluúčastní se přípravy v oblasti civilní obrany a ochrany obyvatelstva, poskytuje pomoc v případě katastrof a jiných mimořádných událostí, k čemuž zajišťuje ve spolupráci se státními orgány propagaci, organizaci a výcvik první pomoci. Obstarává, udržuje a obnovuje zdravotnické zařízení zásoby, organizuje a registruje síť záchranných týmů [1,5]
- poskytuje zdravotnické, záchranné sociální a další humanitární služby, zejména: [1,5]
 - zřizuje, udržuje a provozuje sociální a zdravotnická zařízení
 - zajišťuje bezpříspěvkové dárcovství krve a oceňuje bezpříspěvkové dárce krve
 - zajišťuje zdravotní a sociální pomocnou péči o invalidy a jejich rodiny, bezdomovce, běžence a osoby, které tuto pomoc potřebují
 - zřizuje, organizuje a provozuje pomocnou ošetřovatelkou službu pro nemocné
- šíří znalost Ženevských úmluv
- zajišťuje organizaci a podporuje činnost Mládeže ČČK, organizuje a podporuje její výchovu
- získává, vzdělává a cvičí občany a své členy pro naplňování humanitárního poslání

3.3. Struktura Českého červeného kříže

Strukturu ČČK tvoří místní skupiny ČČK, oblastní spolky ČČK a Národní společnost ČČK. Struktura ČČK je názorně uvedena na následujícím obrázku. [6]

Místní skupiny tvoří nejméně pět členů ČČK, kteří jsou registrováni jako Místní skupina u Výkonné rady Oblastního spolku. Místní skupina má svoji právní subjektivitu. Každá místní skupina je řízena představenstvem, které tvoří předseda, jednatel a pokladník. Činnost a kontrolu hospodaření kontroluje minimálně jedenkrát ročně revizor místní skupiny. Mezi hlavní činnosti Místní skupiny patří spolupráce s Oblastním spolkem ČČK, provádění školení první pomoci, pořádání besed o zdravém životním stylu, aktivním stárnutí a propagace bezpříspěvkového dárcovství krve. [1]

Oblastní spolek ČČK je tvořen všemi místními skupinami, které jsou registrovány u příslušné oblastní výkonné rady. Orgány oblastního spolku jsou tvořeny valným shromážděním, kde každá místní skupina má jednoho zástupce, oblastní výkonnou radou volenou valným shromážděním a dozorní radou jako revizním orgánem. Všele oblastního spolku stojí ředitel, který je volen oblastní výkonnou radou. Ke konci roku 2010 bylo evidováno celkem 68 oblastních spolků. Rozmístění jednotlivých oblastních spolků je na následující mapce České republiky. [1,7]

Obrázek č. 2: Rozmístění oblastních spolků ČČK [7]

Společnost ČČK je tvořena všemi oblastními spolky registrovanými u Výkonné rady ČČK. Společnost ČČK je tvořena Shromážděním delegátů tvořených ze zástupců oblastních spolků, Výkonnou radou volenou Shromážděním delegátů a dozorčí radou. V čele Společnosti ČČK stojí prezident ČČK. [1]

V následující tabulce jsou pro přehlednost shrnuty jednotlivé orgány Místních skupin ČČK, Oblastních spolků ČČK a Společnosti ČČK.

Tabulka č. 2: Struktura ČČK

	nejvyšší orgán	výkonný orgán	revizní orgán
Místní skupina ČČK	valné shromáždění všech členů	představenstvo	revizoři
Oblastní spolek ČČK	valné shromáždění delegátů místních skupin	oblastní výkonná rada	oblastní dozorčí rada
Společnost ČČK	shromáždění delegátů ČČK	výkonná rada ČČK	dozorčí rada ČČK

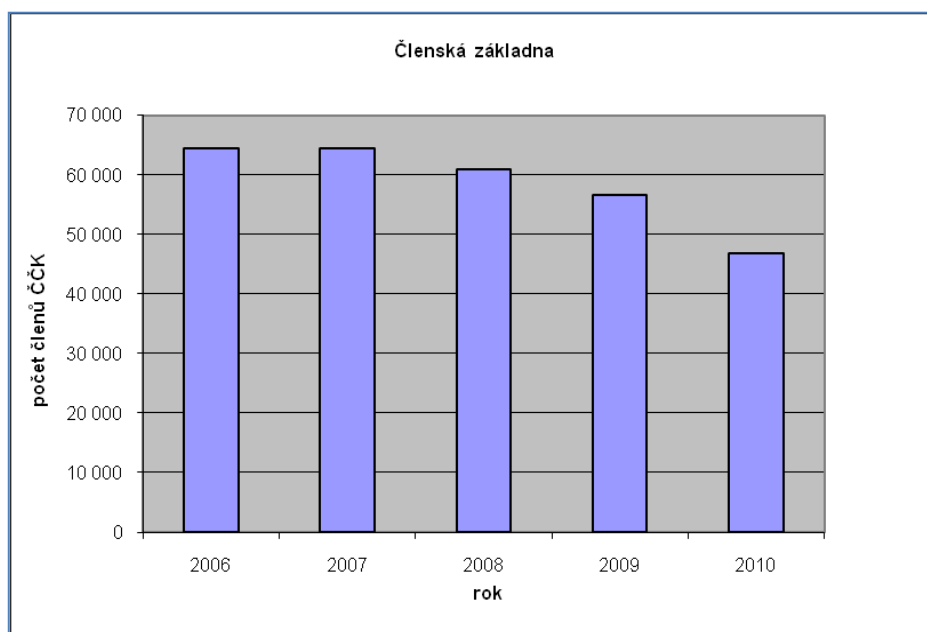
3.4. Členové Českého červeného kříže

„Členem ČČK se může stát každá fyzická osoba starší šesti let, která je státním občanem České republiky nebo právnická osoba, která má sídlo v České republice, pokud se ztotožňuje s principy, cíly, úkoly a posláním ČČK.“ [1] Zájemce o členství musí vyplnit přihlášku do ČČK a uhradit známku za příslušný kalendářní rok.

Na základě informací z Výročních zpráv ČČK se počet členů pohyboval podle údajů uvedených v tabulce. V letech 2006 a 2007 byl počet členů velmi vyrovnaný. Od roku 2008 až do současnosti dochází k velkému úbytku počtu členů, což je také dobře viditelné v následujícím grafu. Domnívám se také, že za rok 2011 dojde k dalšímu úbytku počtu členů, protože od 1. 1. 2011 je hodnota členské známky 100 Kč pro studující a důchodce a 200 Kč pro ostatní členy, zatímco dosud byla hodnota 20 Kč a 50 Kč. [8]

Tabulka č. 3: Členská základna ČČK [8]

	2006	2007	2008	2009	2010
členská základna ČČK	64 467	64 471	60 904	56 562	46 882

Graf č. 1: Členská základna ČČK

Členové ČČK nejsou dobrovolníci dle zákona o dobrovolnické službě a změně některých zákonů, protože § 1 odst. 2 písm. a) zákona stanoví, že „tento zákon se nevztahuje na činnosti upravené zvláštními právními předpisy, i když tyto činnosti splňují znaky dobrovolnické služby stanovené tímto zákonem.“ [9] Jedním ze zvláštních předpisů

je i zákon o 126/1992 Sb. [5] Tato skutečnost však nebrání členům vykonávat svoji činnost na bázi dobrovolnosti.

Zvláštní složkou ČČK je Mládež ČČK jako samostatné hnutí v rámci ČČK, které sdružuje děti a mládež. Mezi hlavní projekty Mládeže ČČK patří pomoc zdravotně postiženým občanům a starším lidem, program zaměřený na diskuzi o problému AIDS a projekt zaměřený na práci s dětmi do patnácti let. [10]

Na základě smlouvy s ČČK se může právnická osoba stát kolektivním členem ČČK. V současné době jsou kolektivními členy:

Obrázek č. 2: Znak
Vodní záchranné
služby [10]

Vodní záchranná služba, jejímž hlavním posláním je preventivní a záchranná činnost u vodních ploch, příprava a výcvik svých členů a v případě mimořádné události také pomoc při záchranných a likvidačních pracích [10]

Obrázek č. 3: Znak
Horské služby [10]

Horská služba, která působí v sedmi horských oblastech, ve kterých zejména organizuje a provádí záchranné a pátrací akce v horském terénu, poskytuje první pomoc a zajišťuje transport zraněných [10]

Obrázek č. 4: Znak
Svazu záchranných
brigád kynologů
[10]

Svaz záchranných brigád kynologů ČR, který sdružuje členy zabývající se výcvikem psů ve vyhledávání osob z nejrůznějších prostředí [10]

Obrázek č. 5: Znak
Skalní záchranné
služby [10]

Skalní záchranná služba chráněné krajinné oblasti Broumovsko. Jejím hlavním úkolem je pomoc při záchranných pracích složkám Integrovaného záchranného systému spočívající především v poskytnutí první předlékařské pomoci, vyproštění z nepřístupných míst nebo transport v nepřístupném terénu [10]

Obrázek č. 6: Znak České speleologické společnosti [10]

České speleologická společnost, která se zaměřuje na pomoc při nehodách v jeskyních [10]

Obrázek č. 7: Znak České unie námořního jachtingu [10]

Česká unie námořního jachtingu věnující se především přípravě svých členů na plavbu [10]

Obrázek č. 8: Znak Mediclinic [10]

MediClinic, který je největším soukromým poskytovatelem ambulantní lékařské péče v České republice [10]

3.5. Prostředky na činnost Českého červeného kříže

Prostředky na svoji činnost získávají jednotlivé subjekty ČČK zejména z členských známek a z jiných příspěvků, z darů, sbírek nebo nadací. Nejvýznamnějším zdrojem prostředků jsou ale výnosy z vlastního majetku a činnosti nebo dotace. [1]

Dotace jsou poskytovány především z Ministerstva zdravotnictví a to na rekondiční pobyty pro děti s vadou, rekondiční pobyty pro seniory nebo školení první pomoci pro veřejnost.

Finance na školení a cvičení Humanitárních jednotek byly v minulosti alespoň podpůrně získávány od Úřadu ČČK. Bohužel v současnosti je jednotka financována jen z výnosů oblastního spolku nebo z vlastní činnosti prováděné v rámci ČČK – prezentace, školení nebo jiné akce pro veřejnost.

4. Humanitární jednotky

Humanitární jednotky zřizují Oblastní spolky ČČK. Podle výkazů jednotlivých Oblastních spolků ke dni 31. 12. 2010 bylo registrováno celkem 68 jednotek. Zvláštním typem je Ústřední pohotovostní záchranná jednotka.

Na základě zkušeností Německého červeného kříže a jejich činnosti začal roku 2001 proces přetváření Záchranných jednotek ČČK na druhosledové Humanitární jednotky ČČK (dále jen HJ). Jejich vytvořením dochází ke změně hlavního zaměření jednotky z oblasti první předlékařské pomoci na druhosledovou pomoc. Ze statistik zpracovaných na základě faktických zjištění při událostech velkého rozsahu vyplývá, že rozdělení jednotlivých postižených v místě neštěstí je 20% těžce zraněných, 40 % lehce zraněných a 40 % nezraněných. [11] Těžce zraněným lidem bude poskytovat pomoc především Zdravotnická záchranná služba. Pomoc lehce zraněným a nezraněným osobám nemůže být poskytnuta od základních složek Integrovaného záchranného systému (dále jen IZS), protože tyto složky jsou obvykle zaneprázdněny úkoly spojenými se záchranou osob, nejsou vyškolené v oblasti druhosledové pomoci a nemají na danou činnost potřebné vybavení. Proto jsou zřizovány HJ, jejich hlavní činností je druhosledová podpora postižených osob zejména v oblasti ubytování, stravování a psychosociální pomoci. Jednou z činností HJ je i zajištění zázemí a potřeb zasahujících složek IZS.

Ústřední pohotovostní záchranná jednotka byla zřízena Úřadem ČČK 3. 11 2001. [12] Jejím hlavním úkolem byla především pomoc do zahraničí. Podle návrhu Koncepce krizové připravenosti ČČK do roku 2015 [13] by měla být orientace směřována spíše na podporu činnosti oblastního spolku na postiženém území především v místech, kde nestačí vlastní prostředky a na koordinaci v postiženém místě. Hlavní výhoda použití této jednotky je v tom, že její členové mají zkušenosti s poskytováním neodkladné péče postiženým osobám. Slyšela jsem ale také řadu stížností kvůli zřízení právě této speciální jednotky. Argumenty pro její zrušení jsou její nízká účast v zahraničních operacích, která je zapříčiněna nepříznivou finanční situací, nebo její nadbytečnost. Proto i podle návrhu nové koncepce by měla být činnost orientována na národní prostředí. [13]

4.1. Humanitární jednotky a Integrovaný záchranný systém

„Integrovaný záchranný systém je koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Systém se použije k přípravě na vznik mimořádné události a při potřebě provádět současně záchranné a likvidační práce dvěma anebo více složkami integrovaného záchranného systému.“ [14]

4.1.1. Základní pojmy

„Mimořádná událost je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí, a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.“ [14]

„Záchrannými pracemi jsou činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku anebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jeho příčin.“ [14]

„Likvidační práce jsou činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí.“ [14]

4.1.2. Složky Integrovaného záchranného systému

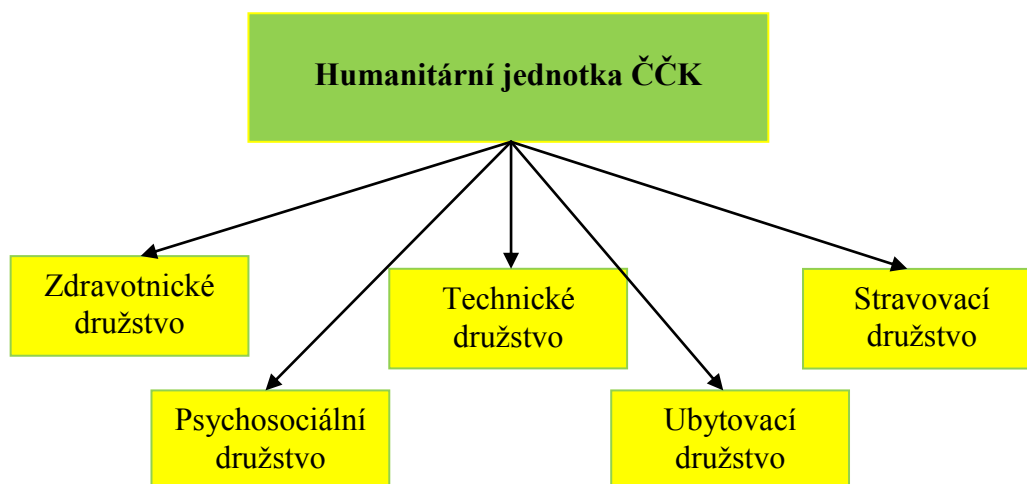
IZS je složen ze základních a ostatních složek. „Základními složkami integrovaného záchranného systému jsou Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, zdravotnická záchranná služba a Policie České republiky.“ [14]

„Ostatními složkami IZS jsou vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.“ [14]

Humanitární jednotky lze tedy na základě zákona o IZS začlenit do ostatních složek IZS a použít je především ke zvládnutí mimořádných událostí velkého rozsahu.

4.2. Struktura a složení humanitárních jednotek

Humanitární jednotka ČČK se skládá z 21 členů. V čele HJ je velitel, kterého jmenuje a odvolává Oblastní výkonná rada. Ostatní členové jsou zařazeni do družstev podle jejich hlavní činnosti. V čele každého družstva stojí velitel družstva. [15]

Obrázek č. 9: Složení Humanitární jednotky

Zdravotnické družstvo se skládá z pěti osob. Její hlavní činností je poskytování první pomoci postiženým osobám. Ubytovací družstvo tvoří čtyři osoby, které se zaměřují především na zajišťování nouzového ubytování postižených osob. Dalším družstvem je družstvo stravovací, jehož čtyři členové zajišťují nouzové stravování. Důležitou součástí HJ je psychosociální družstvo, které během zásahu úzce spolupracuje se zdravotnickým družstvem a zajišťuje potřebnou sociální a psychickou pomoc. Neopomenutelným družstvem je družstvo technické složené ze tří členů. Technické družstvo zajišťuje zázemí pro práci HJ, především pečuje o dopravu, spojení, příjem a výdej materiálu. [15]

Na základě návrhu Konceptu krizové připravenosti ČČK do roku 2015 [13] se uvažuje o vytvoření tří stupňů HJ. Koncepte stále není schválena Ústřední výkonnou radou, protože se uvažuje o drobných změnách. Každopádně minimální požadavky pro jednotlivé typy HJ jsou shrnuty v následující tabulce. Podle dosavadního návrhu Konceptu je povinností každého Oblastního spolku ČČK vytvořit alespoň HJ I. stupně. Právě v této oblasti se uvažuje o změně, protože je účinnější mít jednu dobře fungující jednotku vyššího stupně v kraji než aby každý Oblastní spolek ČČK měl jen základní. V praxi by to pak mohlo vypadat tak, že fungující jednotka například v Jihomoravském kraji složená z členů

jednotlivých Oblastních spolků by nebyla zachována, protože každý z Oblastních spolků by ji musel mít vytvořenou samostatně. [13]

Tabulka č. 4: Minimální požadavky pro jednotlivé typy HJ [13]

	III. stupeň	II. stupeň	I. stupeň
počet členů	20	10	6
reakční doba (40% členů)	6 hodin	12 hodin	24 hodin
mobilita	vlastní	smluvní	ne
nouzové ubytování	ano	ano	ano
sběr humanitární pomoci	ano	ano	ano
zdravotní/ošetrovatelská péče	ano	ano	ne
psychosociální pomoc	ano	ano	ne
materiální základny pomoci	ano	ne	ne

Na základě diskuse o Koncepci se jako možnost připouští skutečnost, že by každý Oblastní spolek ČČK musel mít vytvořenou HJ minimálně I. stupně nebo by v kraji musela fungovat HJ vyššího stupně.

Nutno zdůraznit, že dát dohromady funkční jednotku je dlouhodobý úkol. V podstatě jediné, co může Oblastní spolek členům nabídnout, jsou školení a cvičení. Na druhou stranu člen HJ, který bere svoji roli vážně, věnuje činnosti hodně svého volného času což je asi nejdůležitější okolnost, proč v jednotkách stále chybí dobrovolníci.

Sama jsem se nejednou zamýšlela nad otázkou členství v HJ Blansko. Jsem velmi ráda, že jsem její členem, ale na druhou stranu mě práce v ní stojí většinu volného času nebo občasné problémy s uvolňováním v zaměstnání.

Na základě Výročních zpráv vydávaných Úřadem ČČK [16] jsem do tabulky a následně do grafu shrnula počty členů oblastních spolků, které měly v daném roce vytvořenou Humanitární jednotku a počet jejich členů.

Tabulka č. 5: Data z let 2006-2010 [16]

	2006	2007	2008	2009	2010
Počet oblastních spolků, které měly zřízené humanitární jednotky	73	74	75	72	68
počet členů humanitárních jednotek	1 616	1 713	1 682	1 628	1 489
průměrný počet členů na jednu humanitární jednotku	22	23	22	23	22

Jak je vidět z grafu číslo 2 – počet humanitárních jednotek na jednotlivých oblastních spolcích pozvolna stoupal až do roku 2008, kdy dosáhl svého maxima za dobu posledních pěti let. Procentní vyjádření existence humanitárních jednotek na oblastních spolcích vůči všem oblastním spolkům dosáhlo 96,15 %. Od roku 2009 se počet humanitárních jednotek rapidně snižuje a humanitární jednotky jsou podle údajů ke konci roku 2010 vytvořeny na 87,18 % oblastních spolků.

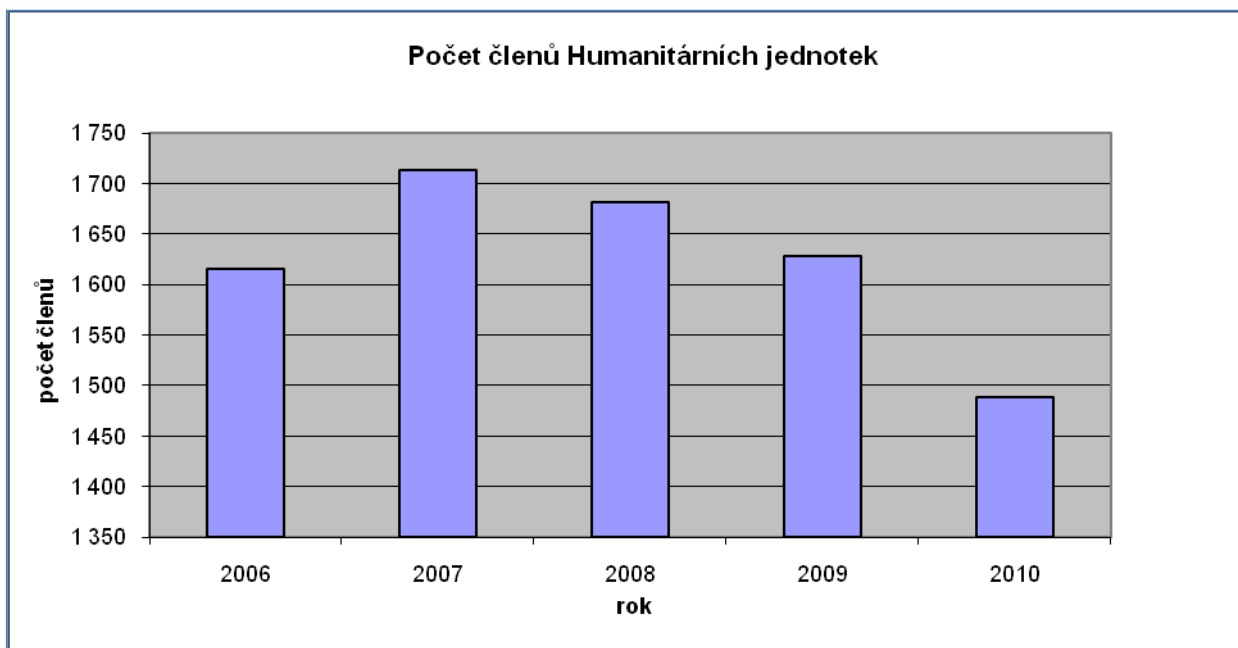

Graf č. 2: Počet oblastních spolků se zřízenou humanitární jednotkou [16]

K výraznému úbytku počtu oblastních spolků s vytvořenou jednotkou podle mého názoru dochází především ze dvou důvodů. Prvním z nich jsou nedostačující finance na provoz této jednotky, její materiální vybavení a školení jejích členů. Druhým a také neopomenutelným důvodem je nezájem veřejnosti o členství v jednotce, nízká motivace lidí a také případné neshody v práci kvůli uvolňování. Obávám se, že pokud nedojde ke změně legislativy v oblasti uvolňování členů Humanitárních jednotek, budou se počty členů nadále snižovat.

Počet členů Humanitárních jednotek [16] se zvyšoval do roku 2007 a poté se nepatrně snižoval až do roku 2009, jak je vidět z grafů číslo 3. Větší úbytek členů nastal v roce 2010. Z výsledků lze konstatovat, že s přibývajícím počtem oblastních spolků se zřízenou jednotkou se udržoval i počet jejich členů. Průměrná hodnota počtu členů na

jednu humanitární jednotku se nijak dramaticky nezměnila, protože kolísá mezi hodnotou 22 a 23 členů na jednu jednotku.

Graf č. 3: Počet členů humanitárních jednotek [16]

4.3. Školení členů Humanitárních jednotek

Členové HJ jsou školeni v rámci ČČK. Každý člen musí podstoupit alespoň základní školení v oblasti poskytování první pomoci a dále školení podle zařazení do jednotlivých družstev. ČČK poskytuje vzdělávání především v oblasti poskytování první pomoci, poskytování psychosociální pomoci, znalost a šíření Mezinárodního humanitárního práva a základní orientace ve všech poskytovaných službách. V příloze číslo jedna je uveden minimální rozsah školení člena Humanitární jednotky [16], který byl projednán pracovní skupinou Výkonné rady ČČK pro výuku a vzdělávání na zasedáních dne 4. 11. 2005 a 27. 1. 2006. Podmínkou pro každého člena humanitární jednotky je také absolvování minimálně kurzu Základní norma zdravotnických znalostí.

ČČK samozřejmě poskytuje i jiné kurzy, zaměřené prioritně na první pomoc. Většina členů jednotky si kurzy postupně dodělává. Startem v kurzech již zmiňovaná základní norma. Dále je možné si udělat kurzy Zdravotníka zotavovacích akcí nebo Dobrovolnou sestru ČČK, které jsou prioritně určeny pro zájemce o výkon funkce zdravotníka na zotavovacích akcích škol nebo pro dobrovolné zdravotníky ve

zdravotnických službách. Nejvyšším vzděláním v rámci ČČK je Zdravotnický instruktor ČČK. Kurz je určen pro zájemce, kteří chtějí školit nižší kurzy první pomoci, velmi důležitý je pro velitele HJ ČČK a pro velitele jednotlivých družstev HJ. Zvláštním typem kurzu je maskérský kurz. [18] Rozsahy školení jednotlivých kurzů jsou v příloze číslo 2.

Členové humanitárních jednotek musí znát první pomoc, i když jsou většinou využívány jako jednotky druhé sledu. Nejlepší možností, jak si neustále udržovat svoje vědomosti a schopnosti v dané oblasti jsou stáže na Zdravotnické záchranné službě, pravidelné školení a cvičení.

Některé HJ se kromě základních školení nutných pro fungování jednotky navíc orientují na poskytování pomoci za výjimečných okolností, například zásahu v kontaminovaném prostředí. Samozřejmostí je, že školení členů HJ se musí opakovat. Školení první pomoci je třeba obnovovat minimálně jedenkrát za čtyři roky nebo dle potřeby. Cvičení jsou třeba provádět minimálně dvakrát ročně.

Nevýhodou v oblasti školení členů HJ je, že omezenou platnost mají pouze kurzy první pomoci, které jsou také akreditované a je třeba je obnovovat. Ostatní školení probíhá většinou jednorázově a většinou tyto školení nejsou akreditované. Z tohoto důvodu lze konstatovat, že členové HJ umění prioritně poskytovat první pomoc. Určitě by nebylo od věci v této oblasti udělat změnu a požadovat po členech jednotek častější školení právě v provádění druhosledových aktivit a jednou za určitý čas je z dovedností otestovat.

Velitel HJ by měl podstoupit zvláštní školení určené jak pro velitele HJ, tak i pro ředitele jednotlivých oblastních spolků. [15] Školení prováděl Německý červený kříž na základě jejich zkušeností. Jeho obsahem byla legislativa, úkoly jednotlivých družstev, logistika, organizace poskytování první pomoci, zajištění nouzového ubytování a stravování, sociální a psychosociální pomoc postiženým, shromaždiště postižených osob, opatření při ukončení nasazení. [15] Úspěšné absolvování kurzu bylo podmíněno cvičením. Cvičení bylo jednodenní a jeho hlavním cílem je zvládnutí osvojených vědomostí v praxi – byla nastíněna krizová situace a uchazeč o kurz musel zvládnout zajištění potřebných úkolů pro zvládnutí dané situace. Úspěšní absolventi si odnesli certifikát o zvládnutém školení.

Samozřejmě záleží na každém členovi HJ, jak je ochoten a jaký je jeho zájem o školení. Bohužel je i různá úroveň HJ v jednotlivých Oblastních spolcích především v důsledku nedostatku financí na školení a cvičení jednotek. Někaké finance byly v minulosti poskytovány z Ústředí ČČK, ale jejich výše byla velmi omezená. Dnes je na

každém Oblastním spolku, aby zajistil financování z jiných zdrojů nebo na členech, aby si školení a cvičení platili sami. Nedostatek financí řeší některé oblastní spolky projekty z Evropské Unie jako přeshraniční spolupráci s červeným křížem v dané zemi.

Na následující fotografii je člen HJ ČČK, který při cvičení eviduje občanku postiženou povodní a bude jí zajišťovat náhradní ubytování.

Obrázek č. 10: Poskytování nouzového ubytování

4.4. Materiální vybavení

Materiální vybavení je závislé na výši finančních prostředků, které Oblastní spolek investuje na jeho nákup. Mezi nejlépe vybavené spolky momentálně patří ty, které uskutečnily nějaký projekt z Evropské unie. Nákup vybavení je také často závislý na druhu výdělečné činnosti oblastního spolku – spolek, který má zřízenou ošetrovatelskou nebo pečovatelskou službu, zaměřuje nákup materiálu především na zdravotnický.

Seznam materiálního vybavení HJ ČČK vychází ze zkušeností Německého Červeného kříže a zahrnuje následující skupiny materiálu [15]:

- materiál pro nouzové ubytování – 2 stany, 20 rozkládacích lůžek, 60 přikrývek, základní hygienické potřeby (mýdla, kartáčky na zuby, zubní pasty, ručníky), desinfekční prostředky
- materiál pro nouzové stravování – 4 lavice, 10 rozkládacích židlí, 5 skládacích stolků, 6 kanystrů na vodu, 3 várnice na teplé nápoje, 10

várnic na teplé jídlo, hrnečky, talíře, lžíce, vidličky, nože, kelímky pro 100 osob, 4 naběračky, pytle na odpadky

- vybavení pro zdravotnické družstvo – 5 plně vybavených zdravotnických brašen, 1 bedna s dalším doplňkovým zdravotnickým materiálem, 5 zdravotnických nosítek
- technické vybavení – 5 vlajek ČČK, ochranné oděvy pro členy HJ, 1 psací stroj, tiskopisy pro registraci, psací potřeby, materiál pro vymezení prostoru, 1 automobil

Na základě tohoto seznamu by měla každá humanitární jednotka být schopna zajistit dočasné nouzové ubytování a stravování pro evakuované osoby. V praxi se ale nouzové ubytování a stravování plánuje tak, aby bylo možné využít prostor, které jsou k tomuto účelu vhodné. Nouzové ubytování se plánuje do škol, školek nebo ubytoven. V těchto prostorách lze také v případě mimořádných událostí využít jídelen nebo kuchyně.

Kromě vlastního majetku každého oblastního spolku ČČK zřizuje krajské pohotovostní sklady a Ústřední pohotovostní sklad. [15] Podle návrhu Koncepce [13] by měl být proveden přesun materiálu do tří až pěti pohotovostních skladů ČČK s ohledem na dopravní dostupnost, pokrytí území a pravděpodobnost využití materiálu. Podle návrhu Koncepce by mělo dojít k dovybavení s cílem [13]:

- vytvořit soubory materiálu pro nouzové přežití 600 osob
- vytvořit zásobu materiálu nouzového ubytování
- vytvořit soubory materiálu pro improvizované zázemí HJ (celkem pro 100 osob)
- vytvořit jeden soubor materiálu pro zajištění nouzového stravování (polní kuchyně)
- vytvořit jeden radiokomunikační soubor (20 radiostanic)

V oblasti materiálního vybavení jsou velké rozdíly mezi jednotlivými humanitárními jednotkami. I když existuje nějaký standart [15], existují jednotky, které ho nemají. Naopak i jsou mnohem lépe vybavené jednotky.

Nutno konstatovat, že požadovaný standart není zcela aktuální. Podle mého názoru není třeba skladovat velké množství příkrývek nebo postelí, když jsou umístěny v krajských pohotovostních skladech, nebo dle nové koncepce budou umístěny v pohotovostních skladech dle aktuální potřeby. Stejně tak tiskopisy pro evidenci nebo

psací stroj byly překonány počítačovými programy pro provádění evidence postižených. této oblasti je třeba vydat závazné stanovisko, který materiál jednotky musí mít a který bude v pohotovostních skladech samozřejmě s přihlédnutím k aktuálním možnostem.

5. Uvolňování dobrovolníků Českého červeného kříže

Problematika uvolňování dobrovolníků je v České republice velmi složitá, protože zcela chybí její podpora v právním řádu. To je také asi hlavním důvodem, proč členy HJ jsou především studenti a jejich činnost bohužel není dlouhodobá.

Zákoník práce [17] v §203 uvádí jiné úkony v obecném zájmu, které pokud nelze provést mimo pracovní dobu, se považují za překážky v práci v obecném zájmu podle §200, ale náhrada mzdy nebo platu zaměstnanci nepřísluší, pokud není vnitřním předpisem zaměstnavatele uvedeno jinak. Konkrétním úkonem v obecném zájmu je podle písmena l) činnost dobrovolného zdravotníka Červeného kříže při výkonu zdravotnických služeb při sportovní nebo společenské akci. [17] V zákoníku práce ale úplně chybí uvolňování dobrovolníků při pomoci zvládání mimořádných událostí za krizových stavů.

Bohužel dnes záleží na zaměstnavateli, zda je nakloněn takovéto činnosti svého zaměstnance nebo je pro něho jen přítěží. Pro žádného zaměstnavatele není příjemné, když se jeho zaměstnanec účastní například delší dobu záchranných nebo likvidačních prací a jeho práce v podniku chybí. Na druhou stranu zaměstnavatel ze zaměstnávání takovýchto dobrovolníků nemá žádné výhody, ale jen starosti.

Právě tahle skutečnost je významným ukazatelem počtu dobrovolníků v HJ ČČK. Práce v HJ stojí každého člena spoustu času, každý člen se také musí věnovat vlastnímu vzdělávání a cvičení a v konečném důsledku může být jeho činnost překážkou.

Podle mého názoru je třeba zakotvit v právním řádu České republiky daňové úlevy pro zaměstnavatele, které zaměstnávají zaměstnance zapojené do HJ a samozřejmě i pro osoby samostatně výdělečně činné (dále jen OSVČ). V praxi by to mohlo vypadat tak, že po vyhlášení některého z krizových stavů, u kterého by na základě žádosti oprávněné osoby byl o pomoc vyzván ČČK, by ředitel oblastního spolku nebo velitel HJ žádal zaměstnavatele o uvolnění člena HJ z práce. Ten by byl ze zákona uvolněn a příslušela by mu náhrada mzdy v plném rozsahu za pracovní dny v době jeho nepřítomnosti v práci. Stát by naopak za každý pracovní den, kdy tento zaměstnanec nebyl v práci poskytl zaměstnavateli slevu na dani ve výši 1500 Kč. Výše této slevy je spočítaná pro průměrnou

mzdu podle zákona č. 586/1992 Sb., O daních z příjmu [19]. Rozhodujícím kritériem pro stanovení této slevy je částka, kterou skutečně zaměstnavatel zaplatí, pokud svému zaměstnanci vyplatí průměrnou mzdu. Tato hodnota je vypočtena v tabulce číslo 6.

Tabulka č. 6: Výpočet nákladů zaměstnavatele [19]

	Zaměstnanec (v Kč)	Zaměstnavatel (v Kč)
Průměrná měsíční mzda k 30.9.2010	23 269	
Zdravotní pojištění	1048	2095
Sociální pojištění	1515	5818
Mzdové náklady zaměstnavatele		31 182

Pro výpočet předpokládám zaměstnance se čtyřiceti hodinovým úvazkem za týden. Dle zákona o daních z příjmů [19] je stanoven koeficient průměrného počtu týdnů v měsíci, jehož hodnota je 4,348. Průměrný počet pracovních dnů v měsíci tedy činí 21,74 dne ($4,348 \times 5$). V následující tabulce je vypočítaná částka, která vyjadřuje náklady zaměstnavatele na jeden pracovní den svého zaměstnance, který pobírá průměrnou mzdu.

Tabulka č. 7: Výpočet nákladů zaměstnavatele

Průměrný počet pracovních dní v měsíci	21,74
Mzdové náklady zaměstnavatele na průměrnou mzdu (Kč)	31182
Náklady zaměstnavatele na 1 pracovní den (Kč)	1434,314627

Právě tuto částku by si mohl zaměstnavatel uplatnit jako slevu na dani za každý den, kdy jeho zaměstnanec byl odvolán z práce z důvodu členství v HJ a jejím zapojení do IZS při zvládání mimořádných událostí. Výpočet je možné upravit i pro zaměstnance se zkráceným pracovním úvazkem. Poté počet pracovních dnů v měsíci by se krátil dle úvazku zaměstnance. Na stejnou slevu na dani by měli nárok i OSVČ bez ohledu na výši jejich příjmů.

Nevýhodou pro firmy stále je, že sleva na dani se jim „vrátí“ až na konci roku, kdy budou provádět zúčtování daně, ale výplatu zaměstnanci musí poskytnout v termínu dohodnutém v pracovní smlouvě.

Z tohoto důvodu by úplně nejlepším řešením pro zaměstnavatele a OSVČ bylo, kdyby měli slevu na dani každý měsíc bez ohledu na to, zda jejich zaměstnanec se v daném měsíci účastnil nějaké záchranné akce nebo ne. Pro zaměstnavatele by tak jeho zaměstnanec nebyl jen překážkou, ale i jistou výhodou. Pro stát by ale tohle opatření bylo zásahem do státního rozpočtu, protože jeho příjem by se snížil. Tento způsob se mě jeví pro zaměstnavatele a OSVČ nejlepší, protože je určitě také velkým rozdílem, zda zaměstnanec chybí v práci v období, kdy práce není moc nebo třeba v období velkého pracovního nasazení. Proto celoroční slevy na dani jsou nejlepším možným řešením.

Každopádně je třeba provést změnu legislativy v této oblasti, protože činnost dobrovolníků je potřebná. Pokud ke změně nedojde v blízké době, myslím, že se každoročně budou výrazně snižovat počty dobrovolníků v jednotkách, což může vést až k jejich postupnému zániku.

6. Závěr

Provádění záchranných a likvidačních prací je dennodenní náplní práce základních složek Integrovaného záchranného systému. Nezastupitelnou roli v této oblasti sehrávají také humanitární jednotky Českého červeného kříže a to především při mimořádných událostech velkého rozsahu. Aby bylo možné jednotky plně využít pro zásah, je třeba znát jejich strukturu, vybavení a schopnosti.

Cílem práce bylo podání ucelených informací o Českém červeném kříži, o Humanitárních jednotkách Českého červeného kříže a především o jejich zapojení do Integrovaného záchranného systému.

V práci jsou zpracovány informace o humanitárních jednotkách. Práce obsahuje jejich současnou strukturu i porovnání s Návrhem koncepcí krizové připravenosti Českého červeného kříže do roku 2015. V práci je zpracován vývoj počtu humanitárních jednotek za posledních pět let a počtů jejich členů. Hlavně v posledních letech dochází k úbytku jednotek i členů. Příčinou může být nezájem veřejnosti o práci dobrovolníka v Českém červeném kříži, ale také nedokonalý právní řád České republiky v oblasti uvolňování dobrovolníků ze zaměstnání v případě potřeby.

Nezbytnou součástí práce je kapitola o uvolňování dobrovolníků ze zaměstnání, kde je navržen způsob úpravy právního řádu České republiky. Nutností je úprava právního řádu tak, aby zaměstnávání dobrovolníků Českého červeného kříže zařazených do humanitárních jednotek bylo příznivější pro jejich zaměstnavatele, popřípadě pro osoby samostatně výdělečně činné.

V práci jsem se také zabývala Českým červeným křížem, jeho historií, strukturou, podmínkami členství ale i prostředky na činnost. Těmito ucelenými informacemi o fungování Českého červeného kříže a Humanitárních jednotek Českého červeného kříže se mi podařilo naplnit cíl práce.

Přínosem práce jsou ucelené informace o fungování humanitárních jednotek ČČK a jejich zapojení do Integrovaného záchranného systému. Práce může velmi užitečnou nejen základní složky Integrovaného záchranného systému k získání přehledu o fungování, školení a vybavení humanitárních jednotek, ale i pro veřejnost, která má o danou problematiku zájem.

7. Použitá literatura

- [1] **Úřad Českého červeného kříže:** *Stanovy Českého červeného kříže*, online, 2008, 32 stran, URL <<http://www.cervenyriz.eu/cz/stanovy/stanovy2007.pdf>>
- [2] **Procházka, Z.:** *Humanitární pomoc v České republice*, III. aktualizované vydání – příručka, MV – generální ředitelství HZS ČR, Praha 2006, ISBN: 80-86640-53-1, 55 stran, URL <<http://www.hzscr.cz/clanek/prirucky.aspx>>
- [3] **Švejnoha J.:** *Červený kříž a červený půlměsíc*, vydal Úřad Českého červeného kříže, Praha 1999, 56 stran
- [4] **Dunant, H.:** *Vzpomínka na Solferino*, I. vydání, vydal Úřad Českého červeného kříže, Praha 2004, 54 stran, URL <http://www.5mscckpraha7.org/wp-content/uploads/vzpominky_na_solferino.pdf>
- [5] **Zákon č. 126/1992 Sb.,** *O ochraně znaku a názvu Červeného kříže a o Československém červeném kříži*, URL <<http://www.cervenyriz.eu/cz/kdojsme.aspx>>
- [6] *Struktura ČČK*, [online] 2011, [cit.2011-03-15]. URL <<http://www.cervenyriz.eu/cz/struktura.aspx>>
- [7] *Adresář oblastních spolků*, [online] 2011, [cit.2011-03-15]. URL <<http://www.cervenyriz.eu/cz/intermapa.aspx>>
- [8] **Jirůtková, M.:** *Výroční zprávy ČČK*, Vydal Úřad Českého červeného kříže, Praha, URL <<http://www.cervenyriz.eu/cz/vyrocnizpravy.aspx>>
- [9] **Zákon č. 198/2002 Sb.,** *O dobrovolnické službě a o změně některých zákonů*, URL http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/.c/313/.ce/10821/.p/8411/_s.155/701?PC_8411_number1=198&PC_8411_l=198/2002&PC_8411_ps=10#10821

- [10] *Kolektivní členové ČČK*, [online] 2011, [cit.2011-03-15]. URL
<<http://www.cervenyriz.eu/cz/kolclenove.aspx>>
- [11] *Humanitární jednotky ČČK*, [online] 2011, [cit.2011-03-15]. URL
<<http://www.cervenyriz.eu/cz/hj.aspx>>
- [12] *Ústřední pohotovostní jednotka ČČK*, [online] 2011, [cit. 2011-03-11]. URL
<http://www.cervenyriz.eu/cz/upzj.aspx>
- [13] **Škola, J.:** *Koncepce krizové připravenosti ČČK do roku 2015*, návrh, verze 2010_09_21, URL <<http://konferencehj.webnode.cz/program/a4-rocnik/>>
- [14] **Zákon č. 239/2000 Sb.**, O integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů v platném znění, URL <<http://www.firebrno.cz/zakony>>
- [15] **Štorek J., Albert, R.:** *Humanitární jednotky Českého červeného kříže*, vydal Úřad Českého červeného kříže, Praha 2003, 32 stran
- [16] **Věstník ČČK :** *Minimální obsah školení člena Humanitární jednotky ČČK pro rok 2006*, Praha, 2006
- [17] **Zákon č. 262/2006 Sb.**, *Zákoník práce v platném znění*, URL
<http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-262-2006-sb-zakonik-prace/cele-zneni/>
- [18] **Švejnoha, J.:** *Systém výuky a normy znalostí první pomoci v Českém červeném kříži*, Vydal Úřad ČČK Praha, 2003
- [19] **Zákon č. 586/1992 Sb.**, O daních z příjmu, URL <http://zakony.kurzy.cz/586-1992-zakon-o-danich-z-prijmu/>

Seznamy

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Struktura Českého červeného kříže.....	13
Obrázek č. 2: Znak vodní záchranné služby.....	16
Obrázek č. 3: Znak horské služby	16
Obrázek č. 4: Znak svazu záchranných brigád kynologů.....	16
Obrázek č. 5: Znak skalní záchranné služby	16
Obrázek č. 6: Znak české speleologické společnosti.....	17
Obrázek č. 7: Znak české unie námořního jachtingu.....	17
Obrázek č. 8: Znak Mediclinic	17
Obrázek č. 9: Složení Humanitární jednotky.....	25
Obrázek č. 10: Poskytování nouzového ubytování.....	25

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Historie Červeného kříže	11
Tabulka č. 2: Struktura ČČK.....	14
Tabulka č. 3: Členská základna ČČK.....	15
Tabulka č. 4: Minimální požadavky pro jednotlivé typy HJ	21
Tabulka č. 5: Data z let 2006-2010.....	21
Tabulka č. 6: Výpočet nákladů zaměstnavatele.....	28
Tabulka č. 7: Výpočet nákladů zaměstnavatele.....	28

Seznam grafů

Graf č. 1: Členská základna ČČK.....	15
Graf č. 2: Počet oblastních spolků se zřízenou humanitární jednotkou.....	22
Graf č. 3: Počet členů humanitárních jednotek.....	23

Seznam příloh

Příloha č. 1: Minimální obsah školení člena Humanitární jednotky	35
Příloha č. 2: Rozsah školení	36